

CHILDHOOD

WORLD CHILDHOOD FOUNDATION

FOUNDED BY H.M. QUEEN SILVIA OF SWEDEN

EFFEKTRAPPORT 2019-2020

STIFTELSEN WORLD CHILDHOOD FOUNDATION

Organisationsnummer: 802407-5346

Juridisk form: Stiftelse

Vad vill vår organisation uppnå?

Childhood arbetar med att förebygga våld och sexuella övergrepp mot barn och unga. Framförallt riktar vi oss mot de grupper som löper störst risk att drabbas. Till dem hör barn som lever på gatan, barn som redan utsatts för våld och övergrepp, barn som inte kan bo med sina föräldrar eller som lever i en familj där föräldrarna inte orkar vara det som barnen mest behöver – trygga vuxna.

Vi vet att olika typer av våld är nära sammankopplade med sexuella övergrepp, och att barn som utsatts för eller bevittnat våld och övergrepp löper ökad risk att drabbas igen. Men vi vet också att detta inte är oundvikligt – det går att förebygga och mildra konsekvenserna av våld och sexuella övergrepp mot barn.

Vi arbetar på flera nivåer: direkt stöd till utsatta barn och familjer, metod- och kapacitetsutveckling, spridning av kunskap och erfarenheter samt upplysnings- och påverkansarbete.

Vi inriktar oss på tre temaområden – **Trygga relationer & miljöer**, **Barns trygghet på nätet** och **Barnvänligt stöd & bemötande** – och fokuserar främst på miljöer där vi ser att barn är extra utsatta, där behoven av vårt arbete är som störst och där vi som organisation har störst erfarenhet och kunskap och således kan göra mest skillnad.

- **Trygga relationer och miljöer**
Inom detta område arbetar vi med tidiga insatser för att förhindra att barn utsätts för sexuella övergrepp och våld. Vi utgår från forskning om vad som ökar risken för att barn far illa och vad som stärker barns motståndskraft. En av de viktigaste skyddsfaktorerna är trygga vuxna. Vuxna som ser, lyssnar och bekräftar barnen så att de kan utvecklas till självständiga, trygga individer som förmår ge och ta emot kärlek.
- **Barns trygghet på nätet**
Inom detta område arbetar vi dels med att utnyttja nätets fantastiska möjligheter att nå ut till barn som annars inte skulle kunna få hjälp och stöd, dels med att stärka barns egna strategier för att hålla sig trygga på nätet, men också med tekniska lösningar för att snabbare identifiera övergreppsbilder och förhindra spridningen av dem.
- **Barnvänligt stöd och bemötande**
Inom detta område arbetar vi med att ge barn tillgång till så trygga platser och relationer att de vågar berätta om övergrepp och skyddas mot fortsatta övergrepp; att utbilda vuxna så att barn som drabbats kan identifieras tidigt och få rätt stöd och hjälp på ett sätt som är anpassat till dem. På så sätt stärker vi barnets återhämtningsförmåga och minskar riskerna för re-traumatisering och långsiktigt negativa följder. Detta tema handlar även om att stärka barnens integritet, självkänsla och nätverk, så att konsekvenserna av våld och övergrepp mildras och inte förs vidare till nästa generation.

I vilket organisatoriskt sammanhang verkar vår organisation?

Childhood Sverige är en av fyra Childhood-stiftelser och har sitt huvudsäte i Stockholm. Childhood Sverige ansvarar för det internationella programarbetet, vilket idag omfattar elva länder (Filippinerna, Kambodja, Moldavien, Nepal, Polen, Ryssland, Sverige, Sydafrika, Thailand, Ukraina och Vitryssland). I Tyskland, USA och Brasilien finns Childhood-stiftelser som arbetar nationellt. Denna rapport beskriver effekterna av Childhood Sveriges arbete, inklusive det internationella programarbetet under perioden september 2019 till december 2020.

Den finansiellt största delen av programverksamheten drivs av projektpartners som på plats utför det direkta arbetet med utsatta barn och familjer. Dessa projektpartners är alltid lokalt förankrade organisationer som har möjlighet att långsiktigt och kostnadseffektivt arbeta för förändring på lokal och nationell nivå. Childhood stödjer dem finansiellt, men också genom strategiskt stöd, kapacitetsutveckling och nätverksmöjligheter. Våra Sverigebaserade programansvariga arbetar i nära samarbete med våra lokala projektpartners och besöker personligen projekten en till två gånger per år. Sedan mars 2020 har dessa fysiska möten ersatts med regelbunden digital uppföljning.

Under en period på upp till sex år får våra utvalda projekt finansiellt stöd, inklusive coaching och kapacitetsutveckling inom områden som organisationsutveckling, finansiell uppföljning, strategisk planering, resultatuppföljning samt ämneskompetens.

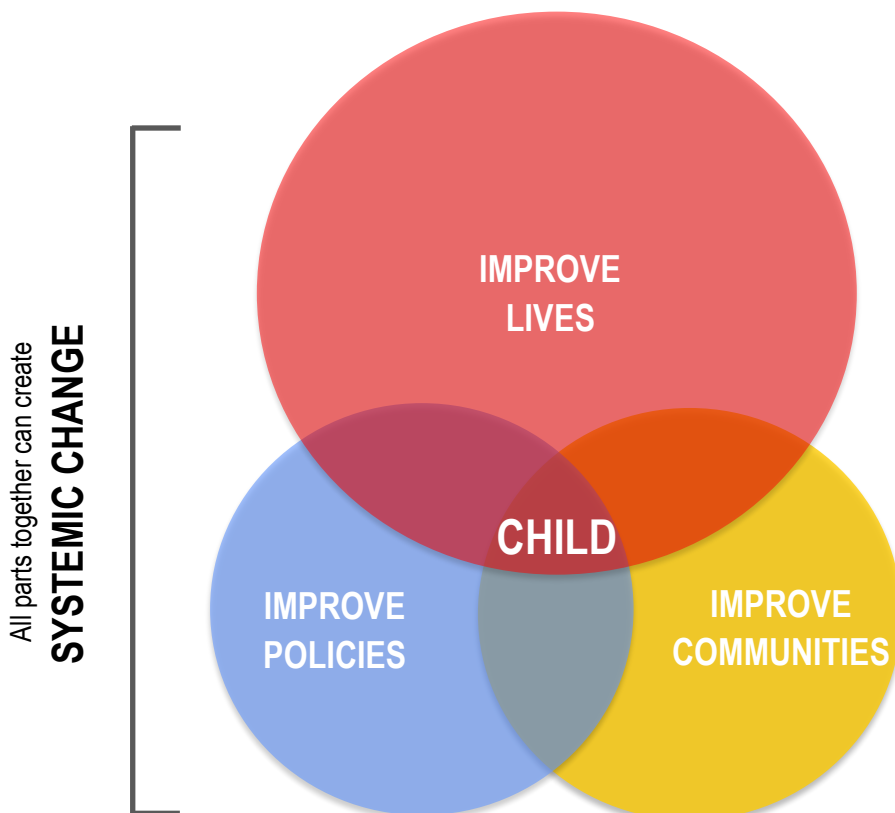
Vi arbetar också direkt och i samarbete med partners för att sprida kunskap och medvetenhet om frågor som rör våld och övergrepp mot barn. Detta informations- och påverkansarbete grundar sig på erfarenheter som gjorts i projektverksamheten. Exempel på sådant arbete är informationskampanjer, seminarier, debattartiklar, medverkan i relevanta nätverk och kommunikation genom våra egna kanaler.

De projekt vi investerar i handlar till stor del om att utveckla nya modeller och metoder samt att bidra till att stärka kunskap och evidens. Vi ger dessutom stöd till små, oetablerade organisationer som inte haft någon större, etablerad finansiär tidigare, så kallade eldsjälprojekt, samt ger stöd för att stärka, sprida och vidareutveckla redan etablerade metoder, som därmed kan nå fler barn och familjer i utsatta situationer.

Vilka strategier har vi för att uppnå våra mål?

Vi initierar och stödjer olika typer av insatser för att förebygga och mildra konsekvenserna av våld och sexuella övergrepp mot barn. Vår förändringsteori bygger på tre olika nivåer av insatser som var och en påverkar det enskilda barnet och dess omgivning.

Vi arbetar för att förbättra situationen för utsatta barn – Improve Lives

Genom att identifiera, finansiera, stödja, inspirera och främja initiativ som direkt påverkar barn som löper risk att utsättas för våld och sexuella övergrepp eller som redan utsatts. En viktig del av detta arbete är att stärka gräsrotsorganisationer som finns nära barn och familjer i utsatthet. Vi arbetar för att stärka kvaliteten på lokalt anpassade och förankrade verksamheter samt för att sprida goda modeller och metoder som når barn och familjer som tidigare inte fått det stöd de behöver.

Vi arbetar för att förbättra den omgivning som påverkar barnet – Improve Communities

Genom att samverka med och bidra till förändrade beteenden och förhållningssätt hos de aktörer som möter barnet

Vi arbetar för att förbättra lagstiftning, rutiner och system – Improve Policies

Genom att utnyttja vårt inflytande och vår förmåga att sammanföra, stärka och inspirera andra aktörer och beslutsfattare så att de agerar och prioriterar insatser för att skydda barn mot våld och sexuella övergrepp.

Allt vi gör ska ha en positiv påverkan på enskilda barn. Vårt påverkansarbete bygger på att visa att förändring är möjlig genom att utveckla konkreta exempel och innovativa lösningar. Långsiktigt är vår ambition att skapa systemförändring för barn, något som förutsätter en kombination av konkreta förändringar för enskilda barn, av barns omgivning och av lagstiftning och policies.

En övergripande skyddsfaktor mot våld och övergrepp är en nära, trygg och varaktig relation med minst en vuxen. Childhood arbetar därför, genom sina partnerorganisationer, för att så många barn som möjligt ska få tillgång till en sådan trygg relation under sin uppväxt. Arbetet med familjer i riskzonen handlar till stor del om att ge föräldrar och andra anhöriga möjlighet att bygga en trygg och nära relation med sina barn.

En annan övergripande strategi är att bidra till att barn i utsatta miljöer ska känna till sina rättigheter och ha någon att vända sig till om något hänt. Utbildning av professionella som möter barn så att de snabbt kan identifiera barn som far illa och ge dem korrekt stöd är också ett sätt att arbeta mot fortsatt våld och övergrepp. Upplysnings- och påverkansarbetet handlar till stor del om att öka engagemang och förståelse för att våld och sexuella övergrepp mot barn kan förebyggas men också att informera om hur var och en kan agera för att undvika att utsätta barn för risker och för att stärka barn i ens egen närhet.

Vi arbetar också med att stärka nätverk och evidens kring vad som gör skillnad för att skydda barn från övergrepp och stärka återhämtning hos de barn som utsatts. Det gör vi genom metodutveckling och samverkan, men även genom externa utvärderingar av lovande insatser.

Vilken kapacitet och vilket kunnande har vi för att uppnå våra mål?

Våra medarbetare har en gedigen kompetens i frågor som gäller förebyggande av våld och övergrepp, stöd till särskilt sårbara grupper samt internationell utveckling. Vi har lång erfarenhet av att identifiera, bedöma och följa upp projekt inom dessa områden samt att stärka kapaciteten hos våra samarbetspartners. Till hjälp har vi en Advisory Board bestående av personer med expertis inom barns rättigheter, evidensbaserade metoder i socialt arbete med barn och familj, sexuella övergrepp mot barn, människohandelsfrågor, samt regionskunskap. Advisory Board bidrar med en extern kvalitetssäkring av alla projekt.

Vår styrelse och våra företagspartners bidrar med finansiella resurser, nätverk och kompetens som kan säkerställa vårt långsiktiga engagemang i våra programländer och inom våra tematiska fokusområden.

Vårt aktiva engagemang i relevanta nätverk på nationell och global nivå bidrar till att vi lättare kan identifiera inom vilka områden det finns utvecklingsbehov och investera i mer strategiska insatser. Genom nätverken kan vi också dela med oss av kunskap och erfarenheter som gjorts inom de enskilda projekten så att de kan nå större spridning.

Som privat och flexibel stiftelse med nära kontakt med våra projektpartners har vi fördelen att kunna fatta snabba beslut och våga investera i nya innovativa metoder, modeller och angreppssätt för att förebygga våld och övergrepp samt i små, ännu inte etablerade organisationer. Med relativt små investeringar och nära dialog och stöd kan vi agera inkubator och hjälpa nya idéer och organisationer att växa och bli hållbara.

Hur vet vi om vår organisation gör framsteg?

Childhood har under perioden 2019-2020 arbetat utifrån följande huvudsakliga mål för programarbetet:

- Att testa, utvärdera och sprida kontextuellt relevanta lösningar för att förebygga samt mildra konsekvenserna av våld och sexuella övergrepp mot barn.
- Att genom vår röst och vårt inflytande stärka effekten av vårt arbete för att skydda barn mot våld och sexuella övergrepp.

På organisationsnivå mäts resultat i att de organisationer vi stödjer växer, blir mer strategiska, finansiellt hållbara, har en stark intern ledning och resultatuppföljning samt att deras arbete når fler barn, bidrar till långsiktiga förändringar samt evidens och kunskap inom sitt område. Vi följer också upp i hur hög grad projekten bidrar till systemförändring, t.ex. genom synliggörande av riskgrupper som tidigare inte fått stöd, utveckling och spridning av nya metoder, förbättrade lagar och policys etc. För organisationsbedömning använder vi en checklista med tydliga kriterier för olika delar av organisationsbedömningen. När det gäller bidrag till systemförändring görs en sammantagen bedömning av oss och vår samarbetspartner, där vi också jämför med de målsättningar och den problemformulering som gjordes när projektet godkändes.

Återkommande indikatorer på individnivå som våra projektpartners redovisar är bland annat antal barn som återintegreras i familj efter att ha bott på gatan, barn som blivit utsatta för övergrepp och får professionellt stöd och behandling eller antal föräldrar som genomgått föräldrautbildning och kan knyta an till sina barn på ett bättre sätt.

Vi har konstaterat att antalet barn som fått hjälp inte är en relevant indikator för att mäta om vårt stöd gör skillnad. Ett skäl till detta är att vissa insatser når väldigt många barn under en kort period (exempelvis workshops i skolor där tusentals barn deltar vid ett eller ett par

tillfällen och får viktig information relaterad till våld och övergrepp). Andra insatser når däremot få barn och är väldigt arbetsintensiva (det kan gälla arbete med svårt traumatiserade barn och familjer som får kvalificerad hjälp och stöd inom många områden under en längre tid). När det gäller pilotverksamheter och metodutveckling kan antalet barn som nås under en initial period vara väldigt få, men i ett längre perspektiv kan projektet ha stor betydelse för många barn. Det är därför inte relevant att använda antal barn eller familjer som fått hjälp som ett nyckeltal.

**Vad har vi åstadkommit
så här långt?**

Totalt arbetade Childhood med 54 projekt under perioden. Rapporteringen har av naturliga skäl till stor del präglats av Covid-19-pandemin och dess konsekvenser. Sedan mars 2020 har vi inte kunnat genomföra planerade uppföljningsresor till våra projektpartners. Arbetet i våra samarbetsländer har också försvårats av nationella restriktioner och åtgärder för att minska smittan. Planerade fysiska möten har fått ersättas av olika digitala alternativ. Flera av våra samarbetsländer har drabbats oerhört hårt av nedstängningar, inklusive stängda skolor och uteblivna intäkter från turistindustrin. Våra partnerorganisationer har ofta fungerat som första linjens hjälp för barn och familjer vars tillvaro blivit ännu svårare till följd av ökad arbetslöshet, förvärrad fattigdom, ökad psykisk ohälsa, missbruk och våld i familjen. Vi har haft en nära dialog med alla våra projektpartners under hela perioden och aktivt uppmuntrat dem att anpassa insatserna så att de fortsatt varit relevanta, genomförbara och minskat risken för våld och övergrepp hos de allra mest utsatta. Vi har därför varit mer flexibla än vanligt i relation till våra partners aktivitetsplaner. Ett antal projekt som godkänts under perioden är också särskilda insatser designade för att mildra de indirekta konsekvenserna av Covid-19 för barn.

Vårt övergripande fokus – förebyggande insatser mot våld och sexuella övergrepp mot barn – avspeglas i att den övervägande delen av projektstöden avser insatser för barn som löper förhöjd risk att utsätts för våld och övergrepp samt för deras familjer. En något mindre del av insatserna, drygt en femtedel, avser barn som redan utsatts för våld och syftar till att mildra konsekvenserna av övergrepp och förhindra nya. Vi har också fortsatt att investera i insatser för stöd till försummade högriskgrupper: barn i samhällsvård, barn med funktionsnedsättningar och unga som identifierar sig som hbtq.

Nedan redovisas insatser och utfall, i relation till uppsatta delmål för perioden, av ett urval av våra projekt:

Delmål: Att stärka effekten för barn i Childhoods prioriterade samarbetsländer

- I **Sydafrika** har vi fortsatt att verka för att utveckla, sprida och säkra långsiktig hållbarhet för **tidiga insatser mot våld mot barn** genom en kombination av projekt som både utvecklar evidensbaserade modeller och arbetar direkt med de allra mest utsatta barnen och familjerna; med projektpartners som systematiskt utbildar andra och sprider kunskap om dessa modeller; och i samverkansprojekt där flera partners driver på för långsiktig strukturförändring. **Se mer under föräldrastödsmodeller nedan.**
- I **Kambodja** bidrar vi, tillsammans med andra givare och frivilligorganisationer, till att **etablera familjebaserade alternativ till institutioner för barn i utsatta situationer**. Genom våra projekt har vi etablerat oss som en nyckelaktör för att utveckla och samordna insatserna för barn med funktionsnedsättning så att de kan bo kvar i sina familjer och samtidigt få skydd och stöd.
- I **Thailand** är vi en nyckelaktör för att bygga momentum för en **reformering av omhändertagande av barn i utsatta situationer** – genom att uppmärksamma och

öka kunskapen om och utveckla alternativ till barnhem samt kartlägga och visa på omfattningen av skadliga och oreglerade barnhemsplaceringar. Vi har också ytterligare stärkt vårt arbete för att förebygga sexuell exploatering av barn.

- I **Ukraina** har vi under året, genom en rad samarbeten, bidragit till att **bryta tystnaden om sexuella övergrepp mot barn på och utanför nätet**, samt medverkat till att bygga upp konkreta insatser för grupper av barn som löper extra stor risk för övergrepp, däribland hbtq-ungdomar samt barn med funktionsnedsättning.
- I **Sverige** har vårt fokus varit att **minska maskorna i det sociala skyddsnätet**, så att färre barn faller mellan stolarna och att fler fångas upp tidigare och får den hjälp de har rätt till. Vi har också, genom initiativet CRC and beyond, tillsammans med Hugo Stenbecks stiftelse, bland annat gjort det möjligt för Barnrättsbyrån att etablera ett rådgivningsråd för att i praktiken ytterligare stärka barns rättigheter i Sverige – också i de situationer där barnets bästa och barnets egna åsikter står i motsättning till vårdnadshavarens eller andra vuxnas intressen.

Delmål: Att sprida och skala upp effektiva föräldrastödsmodeller i minst tre länder.

Vi har under perioden arbetat med detta i Sverige, Sydafrika och Moldavien.

I **Sverige** bidrar vi genom stöd till **projektet BarnSäkert** till att utveckla en evidensbaserad metod som kan bidra till att förebygga övergrepp mot barn genom att tidigt identifiera psykosociala riskfaktorer i barnets hemmiljö och ge relevant stöd och hjälp till familjen. Uppsala universitet står för vetenskaplig ledning av projektet. Metoden testas i Dalarna, där alla barnavårdscentraler utom en¹ deltar i studien, antingen som aktiv testgrupp eller som kontrollgrupp. De föräldrar som är med i testgruppen får svara på tydliga och raka enkätfrågor i ett särskilt utvecklat screeningformulär (på åtta olika språk) när de kommer på besök. Detta öppnar upp för BVC-sköterskorna att systematiskt fråga föräldrar om faktorer som påverkar barns trygghet i familjen – allt från brandvarnare till alkoholkonsumtion, psykisk ohälsa, oro för ekonomin och erfarenheter av våld i nära relationer – samt att vid behov länka vidare till rätt stöd. Interventionen och datainsamlingen har pågått i två år och slutfördes under 2020. Hittills har närmare 12 000 barn omfattats.

Preliminära resultat från studien har presenterats under 2020. bland annat i en första vetenskaplig artikel som beskriver barnhälsovårdssköterskornas erfarenheter av att använda

---

¹ En barnavårdscentral har avböjt deltagande pga personalsituationen.

metoden². I den framkommer att BVC-sköterskor möter familjer med socioekonomiska problem mycket oftare än de själva trots (ca 7 procent av familjerna har riskfylld användning av alkohol, 12 procent har erfarenheter av våld och i 16 procent av fallen identifieras brister i barns säkerhet) och att deras möjligheter att identifiera och hjälpa barn som far illa är begränsade med traditionella arbetsätt. BVC-sköterskorna rapporterar att BarnSäkert-modellen ger dem verktyg för att öppna upp för en dialog med föräldrarna om svåra frågor. Studien visar att det i snitt endast tar tre minuter extra per besök för BVC-sköterskorna att använda sig av detta nya arbetsätt.

Effekten av insatsen kommer att följas upp i en longitudinell studie över flera år. Som ett resultat av forskningsprojektet är BarnSäkert-enkäten nu fast verksamhet på alla Barnavårdscentraler i Dalarna och sprids även till andra regioner i Sverige. Pilotprojekt, som finansieras av regionerna själva, är på gång i bl. a. Uppsala, Jönköping, Gotland och Blekinge. Flertalet av dessa inkluderar även samverkan med Socialtjänsten, där bland annat gemensamma hembesök ingår.

- **I Sydafrika** har Childhood bidragit till att evidensbaserade metoder för att minska riskerna för våld mot barn spridits nationellt, att den nya nationella handlingsplanen mot könsbaserat våld också omfattar barn samt att ett stärkt fokus på förebyggande arbete initierats.
- Spridningen av evidensbaserade metoder har bland annat genomförts genom etableringen av ett nätverk som omfattar 15 organisationer som erbjuder föräldrastödsprogram. En utvärdering av fyra av de program som vi stödjer visar att i de familjer som deltagit i programmen har föräldrarnas användning av våld minskat samt att de idag utövar ett varmare och mer positivt föräldraskap. Dessa föräldrastödsprogram sprids nu över hela landet, genom utbildning av kursledare i en mängd organisationer. Under året har 11 nya organisationer fått kompetens att erbjuda föräldrastödsprogram.
- En nationell strategisk plan mot könsbaserat våld och mord på kvinnor antogs under 2020. En extern utvärdering av samarbetsprojektet Violence Prevention Forum, som etablerats med finansiering från Childhood, visar att forumet spelat en avgörande roll för att barn nu inkluderas i den strategiska planen samt att störst fokus nu riktas på förebyggande arbete istället för på rättsväsendet och stöd till offer.
- I **Moldavien** har arbetet med att anpassa och sprida det evidensbaserade programmet Mellow Parenting fortsatt. Implementeringen har dock försenats rejält på grund av pandemin och att landet drabbats hårt av Covid-19. Under året har utbildningarna för blivande föräldrar arbetats om till digital form och de första digitala föräldrautbildningarna har genomförts, dock i mindre omfattning än planerat.

---

²https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/apa.15492?casa_token=z00T94dn9FAAAAAA%3AQcVND08ppuIU2D2G5Xry7a4_Oo7jhqi4Fa0Xwpr7WNazfnaiRiInvJSY-RnZ7GXNm1F4dpeQ2FW9Vep4

Delmål: Ökad kvalitet och hållbarhet för barnvänliga placeringar för barn som inte kan bo i sina familjer.

- **I Sverige** har organisationen Maskrosbarn under fyra år fått stöd av Childhood för att utveckla en flexibel stödmodell för barn och unga som under vissa perioder upplever otrygghet i hemmet på grund av missbruk eller psykisk ohälsa och då snabbt behöver få skydd och stöd utan att för den skull på heltid placeras i familjehem eller på institution. För att fylla detta glapp i systemet har Maskrosbarn, i projektet Mellanrummet, fått möjlighet att ta fram en modell, Trygg Vuxen, som skapats genom samverkan mellan ungdomar och socialsekreterare. Trots att Covid-19-restriktionerna försvårat implementeringen av nya arbetssätt har fyra kommuner påbörjat införandet av Trygg Vuxen-modellen och ytterligare sju kommuner har uttryckt intresse. Än är det bara en handfull barn som fått insatsen Trygg Vuxen beviljad av socialtjänsten, men den viktigaste effekten av projektet hittills är att kommunerna aktivt ifrågasatt och sett över sina processer för att säkra ungdomars inflytande i socialtjänstinsatser som berör dem.
- **I Kambodja** har vi bidragit till att etablera ett kluster av insatser som kompletterar varandra och på olika sätt bidrar till att säkra trygga relationer och miljöer för **barn med funktionsnedsättningar**. Barn med funktionsnedsättningar har drabbats särskilt svårt av pandemin, eftersom de själva ofta tillhör en medicinsk riskgrupp för Covid-19 och dessutom ofta är beroende av omvårdnad från äldre mor- och farföräldrar. Med stöd till Epic Arts har vi bidragit till att öka kunskapen om rutiner för att skydda barn med funktionsnedsättningar mot våld samt att etablera förskoleverksamhet för dem . Genom Childhoods projekt med Safe Haven finns nu stödgrupper och tidiga insatser till föräldrar för att förebygga att barn lämnas bort till barnhem. För de barn som inte kan bo kvar i sina familjer har Children in Families, med stöd från oss, ordnat trygga familjeplaceringar hos släktingar eller fosterfamiljer som utbildats och fått stöd genom projektet. För de barn som har så svåra funktionsnedsättningar att de behöver dygnet-runt-vård har vår partner Damnok Toek inrättat små gruppboenden. Efter dialog med oss har de under året genomfört en omorganisering som gör att de nu kan erbjuda individuell omvårdnad och säkerställa att varje barn får möjlighet att knyta an till några få omsorgspersoner. Denna förändring gör att de nu uppfyller kraven för finansiering från större internationella organisationer och att de blir inbjudna till nationella samverkansnätverk. För att stärka den långsiktiga hållbarheten och på sikt etablera ett nationellt system som skyddar och stärker denna grupp har vi fortsatt att aktivt uppmuntra och möjliggöra ömsesidigt erfarenhetsutbyte mellan dessa aktörer.
- **I Thailand** har våra partners insatser för att utveckla och sprida alternativ till barnhemsplaceringar samt deras pådrivande engagemang för politiska förändringar i frågan nu resulterat i att en koalition, till stor del finansierad av Childhood, för att implementera barns rättigheter i praktiken. Ett flertal strategiska insatser har inletts, bl.a. har en treårig handlingsplan för barn i samhällsvård tagits fram, och arbetet med att utveckla en tioårig strategisk plan för barn i samhällsvård i Thailand har påbörjats.

- En av organisationerna, Step Ahead, har på uppdrag av regeringen tagit fram en manual för fosterhemsvård vilken nu spridits i sex provinser. Dessutom har Step Ahead slutfört arbetet med ett praktiskt metodmaterial för stöd till familjer i utsatthet och utbildat 19 civilsamhällesorganisationer och 86 kyrkor i hur de kan använda materialet. Totalt anordnade Step Ahead under perioden 51 olika utbildningstillfällen för andra organisationer och myndigheter. Under året har Step Ahead också stärkt upp arbetet med att säkerställa varje barns deltagande i utformning, genomförande och uppföljning av sitt familjestärkande program.

Delmål: Att genom strategisk samverkan med relevanta aktörer ta fram innovativa lösningar för att skydda barn från övergrepp på nätet.

Detta delmål har varit ett prioriterat område under året – både för att det varit ett område där riskerna ökat till följd av pandemin och för att den tekniska utvecklingen och kompetensen öppnat upp för ännu fler möjligheter.

En kombination av faktorer som påverkats negativt av pandemin har ökat riskerna för barn på nätet: isolering, föräldrastress, oro, ökad tid på nätet, brist på positiva aktiviteter och relationer. Interpol och organisationer som tar emot tips om övergreppsmaterial på nätet har rapporterat om ökad aktivitet bland forum som samlar förövare på darknet samt en stor ökning av tips om övergreppsmaterial. Vårt fokus har varit att bidra både till ökad kunskap och direkta insatser för barn och familjer och till utveckling av tekniska lösningar för att skydda barn på nätet och stoppa förövare innan de begått övergrepp.

- I november 2019 anordnade Childhood, på uppdrag av kungaparet, ett rundabordsmöte för cirka 60 globala experter om hur artificiell intelligens kan användas för att accelerera arbetet för att skydda barn på nätet. Mötet bidrog till att definiera konkreta problemställningar att arbeta vidare med samt att etablera ett starkt och relevant nätverk. Ett viktigt resultat blev att flera AI-specialister, både företag och forskare, som tidigare inte engagerat sig i frågan om barns trygghet på nätet, nu på olika sätt integrerar frågan i sitt fortsatta arbete.

- Ett konkret resultat av mötet är projekt LIBRA, som Childhood samfinansierar med Nederländernas justitiedepartement. Projektet drivs av Web-IQ, ett nederländskt företag som är specialiserat på darknet-teknologi och att bekämpa sexuella övergrepp på barn.
- En stor utmaning med dokumenterade sexuella övergrepp mot barn är den enorma mängden material som sprids digitalt, vilket både skapar stort lidande för de barn vars bilder cirkulerar i tusental på nätet och dessutom kräver extremt stora resurser från rättsväsendet för att identifiera, ta bort och utreda dessa bilder. Det är för att komma åt denna problematik som Childhood har investerat i projekt LIBRA, vars målsättning är att **hitta och ta bort övergreppsmaterial samt hjälpa och identifiera barn som utsatts eller utsätts för övergrepp**. Projektet består av en s.k. hashkontrollserver som kan hitta filer som klassificeras som övergreppsmaterial. Hashkontrollservern varken visar eller laddar ner materialet till de aktörer som använder sig av verktyget, vilket innebär att fler aktörer, t.ex. internetleverantörer – och inte bara polisen – kan använda sig av tekniken utan att de facto handskas med övergreppsmaterial, vilket vore olagligt. Tekniken innebär även att det går mycket snabbt att genomsöka internet – inklusive darknet – vilket ger en bättre överblick än tidigare av hur utbrett problemet är. Redan efter tre månader, med tester hos några få frivilliga företag, hittades 5,5 miljoner bilder av sexuella övergrepp mot barn. Den statistik vi får fram i projektet kan användas för att förespråka bättre lösningar och globalt samarbete, särskilt bland internetleverantörer
- Childhood medverkar i ytterligare ett projekt med AI-stödda lösningar för att stoppa övergrepp på barn på nätet. Projektet samfinansieras av Childhood och End Violence Fund och genomförs av Internet Watch Foundation, som utvecklar en **chatbot som proaktivt söker upp och interagerar med personer som söker efter sexuellt övergreppsmaterial på barn**. Målsättningen är att genom minskad anonymitet avskräcka och istället uppmuntra till att söka hjälp för att ändra beteendet.
- Childhood finansierar för fjärde året projektet Prevent_IT, som utvärderar en **online KBT-behandling för personer som tittar på dokumenterade sexuella övergrepp på barn**. Ett viktigt syfte med projektet är att bidra till evidens och kunskap om behandling, bakgrund och beteendemönster för personer som konsumerar sexuellt övergreppsmaterial på barn. Under året har rekryteringen av patienter effektiviserats och hittills har 99 personer påbörjat programmet. En unik beskrivande analys har gjorts på 40 av deltagarna som bland annat visar en koppling till andra psykiatriska avvikelser. Den första vetenskapliga artikeln om projektet publicerades i Archives of Sexual Behaviour och beskriver hur Covid-19 påverkat aktiviteten i förövarforum på darknet, <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32488645/>. Projektet har under året också säkrat långsiktig hållbarhet och lagt grunden för internationell spridning i form av medverkan i ett stort globalt projekt kring förövarprevention.

I många länder saknas kunskap och resurser för att bemöta och stödja barn som råkat ut för sexuella övergrepp online. Vuxnas okunskap och förutfattade meningar kan för barnen leda till ytterligare stigmatisering och traumatisering. Särskilt stort informationsbehov ser vi i länder där det finns stora brister i barns skyddsnät och där föräldrar och andra vuxna dessutom har mycket dålig kunskap om nätet. I ett flertal länder, bland annat Ukraina och Thailand, har Childhood därför investerat i projekt som ger stöd till barn som utsatts för övergrepp på nätet och som sprider kunskap till dem som arbetar med barn.

- **I Ukraina** har vi, i samarbete med Barnombudsmannen och Ministeriet för Digital Transformation, bidragit till att **vidareutveckla den nationella stödlinjen för barn som far illa**. Rådgivarna som svarar på telefonsamtal får lära sig om nätbaserade övergrepp och kommer att öppna en specialiserad telefonlinje för just de frågorna.
- **I Thailand** har vi inlett ett samarbete med The Hug Project som **utbildar poliser och utredare i hur man hanterar ärenden som handlar om nätbaserade sexuella övergrepp på barn**, med särskilt fokus på att säkerställa att de barn som utsatts behandlas med respekt. Projektet kommer även att resultera i en handbok som ger fler professionella en grundläggande förståelse för och handledning i hur man ska gå tillväga för att hjälpa. En annan del av projektet handlar om att ge bättre information och stöd till barn som blivit utsatta för nätbaserade övergrepp och till deras anhöriga. Idag saknas sådana resurser i Thailand.
- **I Sverige** har vi under året påbörjat ett pilotprojekt som testar om det är möjligt att genom **uppsökande arbete på s.k. sugardating-websidor** få minderåriga som säljer sex att ta emot stöd och hjälp. Projektet, som genomförs av organisationen Alltid Sedd, syftar också till att bygga upp kunskap om hur utbredd problematiken är och vilka webbsidor som förmedlar sex med minderåriga – något som är viktig information för att förebygga och stoppa sexuell exploatering av minderåriga.
- **I Sverige** har vi också fortsatt att fokusera på förebyggande arbete gentemot unga som riskerar att utsätta andra unga för sexuella övergrepp. Genom projektet Stop me – or Help me Stop! bidrar vi till uppbyggnaden av en **hjälpplinke för unga med sexuellt riskbeteende**. Eftersom cirka en tredjedel av alla sexuella övergrepp mot barn begås av andra minderåriga och ungefär hälften av dem som begår sexuella övergrepp mot barn för första gången gör det när de själva är minderåriga är detta en viktig grupp att nå.

Delmål: Att stärka kvaliteten och den långsiktiga hållbarheten för modeller där barn som utsatts för övergrepp kan få barnvänligt och specialiserat stöd, däribland insatser som når pojkar i riskzonen, hbtq-ungdomar samt barn med funktionsnedsättningar.

- Childhood har bidragit till att utveckla nya modeller för att ge effektivt och barnvänligt stöd till barn som utsatts för våld och övergrepp samt till att nå grupper som tidigare inte fått hjälp. Drygt en femtedel av våra projekt har under året fokuserat på detta tema som bland annat bidragit till följande konkreta resultat:

-

- I början av året lanserade Childhood, tillsammans med Regnbågsfonden, ett nytt initiativ för att uppmärksamma och stärka arbetet för att förebygga sexuella övergrepp på pojkar. Tillsammans har vi bland annat investerat i en studie i **Thailand** för att undersöka i vilken grad pojkar och unga män som tidigare utnyttjats i prostitution på barer och bordeller nu helt eller delvis gått över till att exploateras på nätet. Resultaten från studien kommer att ligga till grund för att öka kunskapen hos andra organisationer om sexuell exploatering av pojkar och etablera ett nationellt nätverk för **stöd till pojkar som utsatts för sexuella övergrepp och exploatering**.
- En riskgrupp som har svårt att nås av den information som finns på nätet är döva barn och unga. Childhood har därför bidragit till att stärka och vidareutveckla den **ungdomsjour på teckenspråk** som Dövas ungdomsförbund initierat och där döva barn och unga kan få stöd och råd i frågor som rör trygghet och skydd.
- För att fånga upp och ge stöd till barn och unga som befinner sig i riskmiljöer har vi under året, genom flera olika projekt, stärkt samarbetet med "Child Safe Agents" – volontärer som befinner sig i gatumiljöer med utbredd prostitution och risk för exploatering av barn. Under 2020 har **nätverket av barnskyddsagenter stärkts** i följande högriskområden: Pattaya och Bangkok (totalt 78 Child Safe Agents som tillsammans slagit larm om 500 situationer där barn farit illa), vid gränsövergången Aran-Poipet mellan Thailand (där 58 agenter utbildats och gett information och stöd till ca 1 000 barn) och Kampot, i Kambodja (där 10 agenter utbildats och fått särskild kompetens för barn med funktionsnedsättning). De har även fått särskild utbildning i att ge barn och familjer konkreta råd och stöd för att skydda sig mot Covid-19. I Filippinerna har 90 agenter utbildats och fått extra Covid-19-kompetens – och gett direkt stöd och materiell hjälp till cirka 1 200 barn och 600 familjer.
- **I Polen** har vår partner med Childhoods stöd byggt upp Barnahusmodellen³, som nu sprids över landet. I samband med den första nedstängningen pga Covid-19 kunde vår partner inom en vecka ställa om till digitalt stöd till barn som utsatts för våld och övergrepp och lyckades på så sätt nå 90 procent av dem digitalt under nedstängningen. Totalt har ca 5 000 barn som utsatts för våld och övergrepp fått stöd på Barnahus under året. Den årliga konferensen för att sprida erfarenheter av barnahusmodellen hölls också digitalt under två heldagar och samlade drygt 10 gånger fler deltagare än tidigare år. Totalt deltog 7 300 professionella (jurister, domare, sjukvårdspersonal, socialarbetare m.fl.) i utbildningsdagarna.
- **I Sydafrika** fick vårt projekt som erbjuder surfingsektioner och mentorstöd för barn från våldsutsatta områden stänga ner surfingdelen på grund av covidrestriktionerna, men vår partner Waves for change skapade snabbt WhatsApp-grupper för alla föräldrar till barn i programmet och kunde via dem fortsätta bidra med regelbundet föräldrastöd och råd och även fortsätta hålla kontakt med barnen så att de snabbt kunde identifiera barn som riskerade att fara illa. Totalt driver de nu 38 WhatsApp-grupper som omfattar cirka 800 vårdnadshavare.

---

³Du kan läsa mer om Barnahusmodellen här: <https://childhood.se/projekt/barnahus/>

- I **Kambodja** har vi fortsatt vårt samarbete med Aple Kambodja, som bland annat arbetar med att stärka barnvänligt bemötande i utredningar av sexuell exploatering av barn. Genom projektet har 336 poliser, jurister och andra professionella fått vidareutbildning i att barnanpassa utredningar av sexuell exploatering och övergrepp. Aple har också gett psykosocialt och juridiskt stöd under rättsprocessen till 133 barn och deras anhöriga.

- Vi har i år **avslutat ett projekt i Kambodja** som syftade till att testa en modell för stöd till ungdomar som dömts till fängelsestraff för mindre förseelser och därigenom förbättra deras möjligheter att återintegreras till samhället och sina familjer när de kom ut från fängelset. I modellen, som utvecklats av vår partner This Life, ingick yrkesutbildning, praktisk livskunskap, personlig utveckling, att upprätthålla och stärka familjerelationer och hjälp med återintegrering i samhället.
 Totalt har 264 barn och unga tagit del av alla komponenter i programmet. Av dem har 162 ungdomar släppts ut från fängelset och alla har återintegrerats till familjer och närsamhälle. 160 har stabil sysselsättning. Under dessa år har återfallen i brott varit försumbara, enbart en handfull ungdomar har dömts igen. När projektet startade, år 2014, återföll 60 procent av ungdomarna i brott efter frigivning.
 Programmet har delvis tagits över och fortsatt drivas av myndigheterna vid två fängelser. Röda Korset har gått in med ytterligare finansiering vilket gjort att programmet nu når 70 procent av alla fängslade barn i Kambodja. Från att tidigare knappt fått tillgång till möten med beslutsfattare är This Life nu erkända som en nyckelaktör i denna fråga i Kambodja och har varit en viktig bidragande faktor till att landet nu har en särskild lagstiftning för just unga lagöverträdare. This Life har publicerat flera studier kopplade till projektet, utvecklat en manual och utbildningsmaterial för spridning samt utbildat en rad samarbetspartners. Modellen har omnämnts av OSCE⁴ samt i FN:s Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners som positivt exempel på hur man kan möjliggöra kontakt med anhöriga till barn i fängelse. Modellen har presenterats för andra länder i regionen och framförallt Filippinerna och Thailand har uttryckt intresse för att importera modellen.

- I **Ryssland** har våra partners fortsatt att driva barns rättigheter och skydd i en alltmer auktoritär kontext, där sexuella övergrepp och våld i nära relationer inte diskuteras öppet. Genom basstöd till några nyckelaktörer har vårt viktigaste bidrag varit att ge dessa organisationer möjlighet att fortsätta sin verksamhet. Ett konkret resultat är att hjälptelefonlinjen, som erbjuder stöd och råd till barn i utsatta situationer, kunnat fortsätta ge professionellt stöd till barn och unga över hela Ryssland, och under året har drygt 3 600 barn fått psykologiskt stöd via chat.

//

Delmål: Att våra projektpartners ska stärka såväl sin organisation som kvaliteten på sitt arbete.

Vi har under året fasat ut stödet till 6 projekt. Av de 58 projekt som fasats ut sedan 2017 bedöms 7 av 10 samarbetspartners vara starkare när projektet avslutades än när samarbetet inleddes. De övriga innefattar organisationer som redan hade stark kapacitet och sådana där

---

⁴OSCE, Office for Democratic Institutions and Human Rights and Penal Reform International.

vårt stöd, utöver själva projektet, inte bidragit till någon hållbar förändring. Knappt 8 av 10 utfasade projekt har nått sina mål och knappt 4 av 10 har bidragit till hållbar systemförändring.